

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 376/06-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júla 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika o prijatej sťažnosti M. K., D., zastúpeného advokátom JUDr. R. S., Advokátska kancelária, D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Cb 394/96 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Cb 394/96 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Cb 394/96 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných priet'ahov.

3. M. K. **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu .

4. Krajský súd v Banskej Bystrici je **p o v i n n ý** uhradiť M. K. trovy konania v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. R. S., Advokátska kancelária, D., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti návrhu s'ťažovateľa **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 376/06-13 zo 14. decembra 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť M. K., D. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Cb 394/96.

Na základe rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2007 bola vec pridelená sudcovi Rudolfovi Tkáčikovi ako sudcovi spravodajcovi, ktorý je členom III. senátu. Vzhľadom na

to vo veci samej o sťažnosti sťažovateľa rozhodoval III. senát v zložení, ako je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že na základe uznesenia krajského súdu zo 4. augusta 2000 pristúpil do konania ako žalovaný v druhom rade v spore o zaplatenie 3 168 300,77 Sk (po následnom rozšírení žalobného petitu). Konanie sa začalo na základe žaloby V., a. s., B. (ďalej len „navrhovateľka“) podanej krajskému súdu 17. októbra 1996 a keďže dosiaľ nie je právoplatne skončené, sťažovateľ podal 29. mája 2006 sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní. Postup krajského súdu v uvedenom konaní hodnotí ako porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania.

Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení z 13. marca 2007 uviedol, že predmetnú sťažnosť považuje za nedôvodnú, „pretože súd konal priebežne a neboli zistené zbytočné prietahy“, takisto uviedol, že znalec ustanovený v konaní dosiaľ nevypracoval znalecký posudok a ani napriek viacerým výzvam spisový materiál nevrátil. V závere vyjadrenia poznamenal, že k určitým prietahom mohlo dôjsť v dôsledku pracovnej zaťaženia zákonného sudcu. Súčasťou vyjadrenia bola aj stručná chronológia konania.

Právny zástupca sťažovateľa sa vyjadril k stanovisku krajského súdu v prípise z 10. apríla 2007, v ktorom uviedol: „... - *sme toho názoru, že v uvedenej veci došlo k namietanému porušeniu vyššie uvedených práv sťažovateľov, nakoľko vec bola napadnutá 17. 10. 1996. Dňa 04. 08. 2000 súd uznesením pripustil do konania ako odporcu 2/ sťažovateľa. Odvtedy žije sťažovateľ v právnej neistote, nakoľko nejde o malú finančnú čiastku tak, ako je uvedené v čl. VI ústavnej sťažnosti.*

- *súd dva roky doručoval predmetné uznesenie, proti ktorému sme podali odvolanie zo dňa 28. 01. 2002,*

- *v každom roku bol vykonaný len jeden úkon – v roku 2002 jedno pojednávanie, v roku 2003 druhé pojednávanie, v roku 2004 uznesením súd ustanovil znalca a odvtedy*

viazla vec len medzi znalcom a súdom. Máme za to, že súd disponuje prostriedkami na zabezpečenie vykonania dôkazu znaleckým posudkom, ako sú poriadkové opatrenia a podobne,

- preto sme názoru, že vyššie uvedený postup súdu určite nezaručuje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Z obsahu súdneho spisu ústavný súd zistil následovný priebeh a stav konania:

Navrhovateľka podala 17. októbra 1996 krajskému súdu „návrh na zaplatenie dlžnej sumy“ proti Ing. M. K. (ďalej len „odporca v prvom rade“) z dôvodu nesplatených úverov, ktoré mu boli poskytnuté. Krajský súd 24. augusta 1999 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku, ktorá ho uhradila 3. septembra 1999.

V tejto fáze konania (ešte bez účasti sťažovateľa) sa uskutočnilo jedno pojednávanie 5. októbra 1999 bez rozhodnutia vo veci.

Navrhovateľka 30. júna 2000 predložila krajskému súdu návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka (na strane odporcu) - sťažovateľa v zmysle § 92 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), v ktorom upresnila aj výšku svojej pohľadávky. Návrh na pristúpenie sťažovateľa do konania ako odporcu v druhom rade odôvodnila skutočnosťou, že časť žalovanej pohľadávky je zabezpečená ručiteľským záväzkom sťažovateľa na základe ručiteľskej listiny a záložnej zmluvy, v zmysle ktorých sťažovateľ ručí svojím nehnuteľným majetkom.

Krajský súd rozhodol o pripustení sťažovateľa ako účastníka do konania uznesením zo 4. augusta 2000, pričom uznesenie sa ani jednému z odporcov nepodarilo doručiť (oznámenie „adresát odstávaný“).

Krajský súd 7. augusta 2000 vyzval navrhovateľku k doplateniu súdneho poplatku, ktorá ho uhradila 7. septembra 2000.

Krajský súd 16. augusta 2000 požiadal Register obyvateľov Slovenskej republiky o oznámenie údajov týkajúcich sa trvalého pobytu odporcov. Údaje mu boli zaslané 24. augusta 2000.

Krajský súd 6. septembra 2000 zaslal odporcom uznesenie o pripustení sťažovateľa ako účastníka do konania, ktoré sa im však nepodarilo doručiť („*v úložnej lehote nevyžiadané*“). Zásielka bola krajskému súdu v oboch prípadoch vrátená 10. októbra 2000.

Navrhovateľka 8. septembra 2000 predložila krajskému súdu oznámenie o postúpení pohľadávky voči odporcom.

Krajský súd 9. januára 2002 opätovne zaslal odporcom uznesenie o pripustení sťažovateľa ako účastníka do konania (odporca v prvom rade zásielku „*nevyzdvihol v úložnej lehote*“, sťažovateľ zásielku prevzal 14. januára 2002). Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ 30. januára 2002 odvolanie a predložil plnú moc na zastupovanie advokátom.

Krajský súd 6. februára 2002 vyzval navrhovateľku, aby sa vyjadrila k predloženému odvolaniu sťažovateľa.

Krajský súd 14. marca 2002 predložil spisový materiál spolu s odvolaním Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „*odvolací súd*“), ktorý napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil 23. júla 2002 (uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 26. augusta 2002, právnomu zástupcovi sťažovateľa a navrhovateľke bolo doručené 26. augusta 2002, odporcovi v prvom rade bolo doručené príslušným útvarom Policajného zboru 17. novembra 2002). Spisový materiál bol krajskému súdu vrátený 19. augusta 2002.

Krajský súd 21. novembra 2002 určil termín pojednávania na 17. december 2002 (predvolanie a výzvu k vyjadreniu sa nepodarilo doručiť odporcovi v prvom rade – zásielka „*v odbernej lehote nevyzdvihnutá*“). Na pojednávanie sa nedostavila navrhovateľka a odporca v prvom rade, sťažovateľ na pojednávaní predložil krajskému súdu „*Návrh na určenie neplatnosti ručiteľskej listiny*“ (podaný Okresnému súdu Dolný Kubín 16. decembra 2002) a zároveň uviedol, že sa k návrhu vo veci písomne vyjadrí v lehote 5 dní. Krajský súd odročil pojednávanie na neurčito za účelom predloženia uvedeného vyjadrenia a opätovného predvolania účastníkov.

Krajský súd 20. januára 2003 vyzval sťažovateľa k predloženiu predmetného vyjadrenia v lehote 7 dní, sťažovateľ ho predložil 21. januára 2003.

Krajský súd 22. januára 2003 vyzval navrhovateľku k predloženiu stanoviska k uvedenému vyjadreniu sťažovateľa.

Krajskému súdu bol 19. marca 2003 predložený návrh na zmenu účastníka konania na strane navrhovateľky v zmysle § 92 ods. 2 OSP zo strany S., a. s., B., spolu s prílohou („*zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 28. 06. 2000*“). Krajský súd návrhu vyhovel 21. marca 2003 (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. apríla 2003).

Krajský súd 2. mája 2003 určil termín pojednávania na 3. jún 2003 (odporcovi v prvom rade sa zásielku s predvolaním nepodarilo doručiť – „*v odbernej lehote nevyzdvihnuté*“). Na uskutočnenom pojednávaní navrhovateľka špecifikovala petit návrhu a zaujala stanovisko k predošlému vyjadreniu sťažovateľa a sťažovateľ označil dôkazy na zistenie skutkového stavu. Krajský súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom zabezpečenia dôkazov (vyžiadania spisového materiálu z Okresného súdu Dolný Kubín a Správy katastra Dolný Kubín) a súčasne vyzval navrhovateľku k predloženiu dôkazov (záložnej zmluvy č. 0192, ručiteľskej listiny č. 0192, výpisov z listu vlastníctva), ako aj sťažovateľa k predloženiu dôkazu o jeho pobyte v zahraničí v čase podpísania spornej záložnej zmluvy a ručiteľskej listiny. Zo strany navrhovateľky boli požadované dôkazy predložené 11. júna 2003.

Sťažovateľ 7. júla 2003 predložil krajskému súdu vyjadrenie k návrhu vo veci spolu s čestným vyhlásením odporcu v prvom rade, v ktorom vyhlásil, že „*(...) ručiteľskú listinu ako aj záložnú zmluvu, ktoré boli súčasťou resp. prílohou úverovej zmluvy č. 0192 zo dňa 09. 07. 1992 som v mene môjho brata bez jeho vedomia podpísal Ja.(...)*“.

Krajský súd 2. septembra 2003 zaslal navrhovateľke výzvu, aby sa vyjadrila, „*či trvá na znaleckom dokazovaní (grafologickom) ohľadne podpisov odporcu 2.*“, na ktorú navrhovateľka nereagovala. Na opätovnú výzvu krajského súdu z 9. októbra 2003 navrhovateľka takisto nereagovala. Dňa 13. novembra 2003 krajský súd zaslal navrhovateľke ďalšiu výzvu s poučením o uložení poriadkovej pokuty. Navrhovateľka vyjadrenie týkajúce sa otázky znaleckého dokazovania pravosti podpisu krajskému súdu predložila 29. decembra 2003.

Krajský súd 21. októbra 2004 rozhodol uznesením o „*nariadení znaleckého dokazovania znalcom v odbore: písomznalectvo, odvetvie: ručné písmo*“ (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. novembra 2004).

Sťažovateľ 5. novembra 2004 zložil určenú výšku zálohy na znalecké dokazovanie.

Krajský súd 8. decembra 2004 zaslal znalcovi oznámenie o ustanovení za znalca a súčasne ho vyzval, aby sa vyjadril, akým spôsobom mu má byť súdny spis doručený.

Krajský súd 20. januára 2005 zaslal súdny spis znalcovi (znalec prevzal zásielku 4. marca 2005).

Navrhovateľka predložila 26. januára 2005 krajskému súdu návrh na zmenu účastníka konania na strane navrhovateľky v zmysle § 92 ods. 2 OSP spolu s prílohou („*Zmluva o postúpení pohľadávok spísaná dňa 22. 12. 2004 ...*“). Krajský súd 27. januára 2005 navrhovateľku vyzval k predloženiu súhlasu postupníka na vstup do konania na strane navrhovateľky v zmysle § 92 ods. 3 OSP, resp. k oznámeniu adresy postupníka alebo jeho právneho zástupcu.

Navrhovateľka 7. februára 2005 predložila krajskému súdu adresu právneho zástupcu postupníka, na základe čoho ho krajský súd v uvedený deň vyzval k predloženiu súhlasu postupníka (G., C.) na vstup do konania na strane navrhovateľky v zmysle § 92 ods. 3 OSP a plnej moci na jeho zastupovanie. Súhlas na vstup do konania na strane navrhovateľky a plnú moc na zastupovanie predložil postupník krajskému súdu 14. februára 2005.

Krajský súd 21. decembra 2005 vyzval znalca k predloženiu znaleckého posudku a vráteniu spisového materiálu (zásielku znalec „*v odbernej lehote neprevzal*“).

Krajský súd 19. januára 2006 opätovne vyzval znalca k predloženiu znaleckého posudku a k vráteniu spisového materiálu (zásielku znalec „*v odbernej lehote neprevzal*“).

Sťažovateľ podal 1. júna 2006 krajskému súdu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú krajský súd reagoval oznámením zo 6. júna 2006, v ktorom uviedol, že spisový materiál sa nachádza u znalca, ten jeho písomné výzvy nepreberá a telefonický kontakt s ním nebol úspešný, preto súd pristúpi k doručeniu zásielok prostredníctvom príslušného útvaru Policajného zboru. Krajský súd zároveň uviedol, že po doručení znaleckého posudku bude tento zaslaný sťažovateľovi a krajský súd nariadi termín pojednávania.

Krajský súd 7. júna 2006 opätovne vyzval znalca k predloženiu znaleckého posudku a k vráteniu spisového materiálu (znalec prevzal zásielku 22. júla 2006).

Krajský súd 10. júla 2006 požiadal o doručenie výzvy znalcovi prostredníctvom príslušného útvaru Policajného zboru, ktorému sa ju však nepodarilo doručiť z dôvodu neprítomnosti adresáta.

Krajský súd 8. septembra 2006 požiadal o doručenie výzvy znalcovi (s poučením o uložení poriadkovej pokuty) prostredníctvom príslušného útvaru Policajného zboru. Zásielka mu bola doručená 30. septembra 2006 a v uvedený deň mu túto výzvu zaslal aj krajský súd prostredníctvom pošty (zásielku znalec prevzal 30. septembra 2006).

Krajský súd 19. januára 2007 telefonickým odkazom prostredníctvom príbuzných vyzval znalca k predloženiu znaleckého posudku a k vráteniu spisového materiálu, resp. k uvedeniu dôvodov, pre ktoré posudok nevypracoval.

Krajský súd následne telefonickým odkazom na záznamníku vyzval znalca k vráteniu spisového materiálu 22. januára 2007, 31. januára 2007 a 6. februára 2007.

Znalec 24. januára 2007 oznámil krajskému súdu, že si vyžiadal potrebný porovnávací materiál od sťažovateľa a pristúpil k vypracovaniu znaleckého posudku a zároveň oznámil aj osobné dôvody prekročenia lehoty k vypracovaniu posudku.

Sťažovateľ 12. februára 2007 predložil krajskému súdu porovnávací materiál určený na znalecké skúmanie.

Krajský súd 21. februára 2007 vyzval znalca k vráteniu spisového materiálu do 23. februára 2007. Znalec predložil spis bez vypracovaného znaleckého posudku 24. mája 2007.

Podľa zistenia ústavného súdu v súčasnosti sa súdny spis nachádza u konajúcej sudkyne a žiadne nové úkony v predmetnej veci vykonané neboli.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Samosudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci. Tieto tri kritériá zohľadňuje pri

namietanom porušení práva na prejednanie záležitosti súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

1. Predmetom konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné priet'ahy, je zaplatenie dlžnej sumy z dôvodu nesplatených úverov poskytnutých odporcovi v prvom rade a vo vzťahu k sťažovateľovi z dôvodu zabezpečenia uvedeného záväzku na základe ručiteľskej listiny a záložnej zmluvy, ktorých platnosť sťažovateľ v predmetnom konaní spochybňuje. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti svedčiacie o právnej alebo faktickej zložitosti veci, ktorá by mohla zásadnejším spôsobom ovplyvniť doterajší zdĺhavý priebeh konania.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania hodnotí ústavný súd v zásade ako aktívne a súčinnosťné. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ na výzvy krajského súdu reagoval v primeranej lehote, aktívne označoval a predkladal dôkazy, zúčastnil sa všetkých určených termínov pojednávania a takisto včas zložil určenú zálohu na znalecké dokazovanie. Ústavný súd zistil iba jeden prípad pasivity sťažovateľa, keď predložil písomné vyjadrenie krajskému súdu až jeden mesiac po lehote, ku ktorej sa na pojednávaní 17. decembra 2002 sám zaviazal, čo však nemalo významný vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa, bol postup krajského súdu.

Začiatok obdobia podliehajúceho posúdeniu namietanej protiústavnosti ústavný súd určil dňom 14. januára 2002, keď sťažovateľ prevzal uznesenie krajského súdu, ktorým vyslovil súhlas s pristúpením sťažovateľa ako účastníka do konania.

Krajský súd bol nečinný takmer desať mesiacov v období od 29. decembra 2003 (doručenie vyjadrenia navrhovateľky k potrebe znaleckého dokazovania) do 21. októbra 2004 a viac ako štyri mesiace v období od 19. januára 2006 do 7. júna 2006.

Pri hodnotení postupu krajského súdu boli tiež zistené kratšie obdobia poznačené jeho nesústredenou a neefektívnou činnosťou spojenou s výzvami adresovanými účastníkom konania a znalcovi.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty ohľadom tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva predovšetkým štát zodpovedá za prietahy spôsobené jeho orgánmi, a to tak orgánmi, ktoré konanie vedú, ako aj orgánmi, ktoré poskytujú znalecký posudok alebo poskytujú inú činnosť pri dokazovaní (napr. *Allenet de Ribemont v. Francúzsko*, séria A, č. 308, alebo *Martins Moreira v. Portugalsko*, séria A, č. 143).

V tejto súvislosti ústavný súd osobitne poukazuje na činnosť krajského súdu týkajúcu sa znaleckého dokazovania. Obdobie nasledujúce po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o ustanovení znalca (12. november 2004) a končiace vrátením spisového materiálu znalcom bez vypracovaného znaleckého posudku (24. máj 2007) sa vyznačuje neefektívnou činnosťou krajského súdu, ktorá spôsobila zbytočné prietahy v konaní v trvaní takmer tridsať mesiacov. Nad rámec meritu veci ústavný súd vyslovuje názor, že krajský súd mohol tejto situácii predísť okrem iného tak, že by znalcovi poskytol na účely vypracovania znaleckého posudku len potrebné kópie zo spisu a nie celý spisový materiál, čím by si uchoval možnosť nečinnosť znalca vyriešiť ustanovením iného znalca.

Ústavný súd sa pri posudzovaní sťažnosti vysporiadal aj s vyjadrením predsedu krajského súdu, ktorý uviedol, že k „určitým prietahom“ mohlo dôjsť v dôsledku pracovnej zaťaženia zákonného sudcu.

V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezbavuje štát zodpovednosti za zbytočné prierahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka pretrvávajúceho vysokého nápadu vecí a v tejto súvislosti neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Preto ústavný súd obranu krajského súdu spočívajúcu v pracovnej zaťažnosti sudcu neakceptoval.

Vzhľadom na uvedené obdobia súvislej nečinnosti krajského súdu súhrnne trvajúcej jeden rok a dva mesiace a s prihliadnutím aj na jeho nesústredenú a neefektívnu činnosť, nemožno viac ako štyri roky trvajúcu dobu posudzovaného konania vedeného krajským súdom bez rozhodnutia vo veci považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani za primeranú podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené.

III.

Vzhľadom na výrok o porušení základného práva sťažovateľa, ako aj na skutočnosť, že namietané konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd zároveň prikázal krajskému súdu v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 52 Cb 394/96 ďalej konal bez zbytočných prierahov.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

S'ťažovateľ v s'ťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 800 000 Sk, ktoré odôvodnil nasledovne: *„Túto sumu s'ťažovateľ požaduje tiež z toho dôvodu, že mu vznikla nielen nemajetková ujma, ale okrem toho bolo zasiahnuté do jeho práv a oprávnených záujmov bez jeho vedomia a proti jeho vôli.“*

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať s'ťažovateľovi sumu 50 000 Sk. Táto suma zohľadňuje celkovú dĺžku predmetného konania s prihliadnutím na predmet konania krajského súdu, dĺžku zbytočných priet'ahov v tomto konaní a s tým spojenú ujmu s'ťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadost'učineniu v návrhu s'ťažovateľa nevyhovel.

S'ťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 36 428 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 3, § 14, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých s'ťažovateľ namieta, v zásade nie je oceneľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje suma 2 730 Sk a hodnota režijného paušálu je 164 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami možno teda trovy konania vyčísliť ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd) vrátane režijného paušálu ($2 \times 2\,730 \text{ Sk} + 2 \times 164 \text{ Sk} = 5\,788 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda predstavuje celkovú sumu 5 788 Sk.

Ústavný súd právnemu zástupcovi sťažovateľa priznal odmenu v sume 5 788 Sk a v zostávajúcej časti jeho nároku na náhradu trov konania nevyhovel.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2007